

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

The story, the self, the other

Developing insight into human nature in the literature classroom

Schrijvers, M.S.T.

Publication date

2019

Document Version

Other version

License

Other

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Schrijvers, M. S. T. (2019). *The story, the self, the other: Developing insight into human nature in the literature classroom*. [Thesis, fully internal, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

DANKWOORD

A book is a dream that you hold in your hand.

~ Neil Gaiman

Als een boek een droom is, dan is dit proefschrift dat ook. Zeker in de laatste maanden van 2018 nam dat soms letterlijke vormen aan, wanneer mijn brein me 's nachts trakteerde op dromen over statistische analyses, revisies van papers, en deadlines die ik al dan niet zou halen. Maar het boek is er, en ik besteed graag nog enkele pagina's aan een woord van dank aan al diegenen die op de één of andere manier aan dit proefschrift hebben bijgedragen.

Gert – inspirator, wegwijzer, juiste-vragen-steller – dank voor je begeleiding, je vertrouwen, en je vermogen om te zien of ik even wat ondersteuning nodig had, of juist meer autonomie. Zeker in het begin zag ik heel wat beren op de weg, maar jij verwelkomde elke beer met een vriendelijk woord en stuurde 'm dan het bos in, zodat ik weer verder kon. Meer dan eens wees je me op een zijpad: door jou zag ik nieuwe kansen en mogelijkheden.

Tanja, dankjewel voor de sturing in het begin en de ruimte later in het proces, voor je ideeën waar mijn werk beter van werd, voor je scherpe blik op alle teksten die ik schreef. Jij en Gert hebben me niet alleen begeleid bij het schrijven van mijn dissertatie, maar me ook gestimuleerd en gesteund in het ondernemen van allerlei andere activiteiten (voor ARLE, voor L1, voor SLO). Het was heel fijn dat we telkens verder konden kijken dan het proefschrift.

Olivia, thank you for your help in making this dissertation an interdisciplinary work. It wasn't always easy to learn to speak each other's "language" and to connect different perspectives, but I learned so much during all that. Muito obrigado for your positive criticism on my papers (yay! 😊) and your continued understanding whenever I struggled in the analysis and writing processes.

Mijn dank gaat daarnaast uit naar de overige leden van de promotiecommissie: Carla van Boxtel, Monique Volman, Lia van Gemert, Irene Pieper en Helma van Lierop. Irene, vielen dank, not only for being in the committee, but also for welcoming me so warmly in the ARLE community and the SIG Research on Litera-

ture Education. Your support and encouragement means a lot to me. Helma, al in Tilburg stimuleerde jij me om verder te gaan met onderzoek, en mede dankzij jouw vertrouwen en aanmoediging durfde ik die droom na te jagen.

Deze dissertatie zou er bovendien niet zijn geweest zonder de NWO-groep, de Nussbaum-club, onder aanvoering van Frank Hakemulder. Frank, Inge, Matthijs: dank voor jullie belangstelling en ideeën!

Praktijkgericht onderwijsonderzoek is alleen mogelijk met medewerking van leerlingen en docenten. Ik zou iedereen wel willen noemen, maar ik laat het hier bij een bijzonder woord van dank aan Janetta de With, Corrine Verschoor en Els van Hall, die aan twee interventiestudies én het herontwerpproces meewerkten. Mijn dank gaat ook uit naar Hans Goosen, die afreisde naar Amsterdam om mee te denken over de lessenserie. Liselore en Sonja, dank voor jullie bereidheid om de pilots uit te voeren, en voor jullie waardevolle ideeën om de lessen te verbeteren.

Bij de dataverzamelingen kreeg ik gelukkig hulp van betrokken, flexibele onderzoeksassistenten: dank aan jullie allemaal! Een speciaal woord van dank aan Jelle, die telkens bereid was om op onzalige tijdstippen in de trein te stappen, en aan Angèle: jij hebt meermaals een organisatorische crisis bezworen. Jouw attente manier van werken en communiceren hielp mij erop vertrouwen dat elke dataverzameling uiteindelijk op z'n pootjes terecht zou komen. Ontzettend bedankt.

Ook anderen hebben op verschillende manieren aan deze dissertatie bijgedragen. Sander Bax gaf me in Tilburg mijn basis in de vakdidactiek mee en wees me op de vacature voor dit project. Janneke Staaks hielp me om de reviewstudie in het derde hoofdstuk van dit proefschrift van de grond te krijgen. Thomas Bijen ontwierp het prachtige omslag ervan.

En dan zijn er al die mensen – ARLE, L1, HSN, WODN – die warme belangstelling toonden en met wie ik heb mogen sparren en samenwerken. Stefanie, dank voor je codeerhulp, en hoera voor ons vervolgproject! Jimmy, inmiddels zijn we allebei editor bij L1, maar het was fijn om al voor die tijd herkenning te vinden, over reviewers te klagen, en elkaar eraan proberen te herinneren dat we niet altijd overal “ja” op zouden moeten zeggen (meestal tevergeefs ☺).

A big thank you as well to Sarah Levine, Karoline Trepper and Mary Hauser, who welcomed me so kindly at Stanford University in Spring 2018. Being there, in the sunny Californian bubble, and being challenged to look at my research from new perspectives, turned out to be exactly what I needed at that moment.

We read to know that we are not alone.

~ William Nicholson

Toen ik aan mijn onderzoek begon, klonk wel eens de waarschuwing dat het een solitaire bezigheid zou zijn. Ik prijs me gelukkig met alle mensen die het tegendeel bewezen.

Hoewel een zeker muurtje het einde inluidde van D8.12 oude stijl, bedank ik graag mijn (oud-)collega's in deze en andere kamers voor de fijne sfeer: Janneke, Alexander, Rianne, Sietske, Loes, Marjolein, Gerhard, Uddhava, Maartje, Sevinç, Johan, Joost, Marit, en wie ik maar mocht vergeten.

Degenen van de wekelijkse lunchlab-club die ik niet elders noem – Anouk, Chelsea, Marrit, Suzanne, Suzanne, Thao, Lieke, en alle anderen: het was heel fijn om jullie bijna wekelijks te zien en tijdens de lunch-uurtjes met elkaar mee te denken. Paula, Miriam, Bet, Juan Carlos, and in particular Marina, host of the wonderful crazy weekend in L'Escala: thanks for making the UvA an international place! I enjoyed the talks, ideas, lunches, dinners and general *gezelligheid* while I learned a few words of Spanish and Catalan.

Martijn, wat liepen we in het begin mooi in de pas met ons onderzoek en alle conferenties. De verdwenen laptop op Cyprus, roomservice op het balkon, de breeduit geclaimde rij in het vliegtuig naar Chicago en de Anaheim Scrambler (met "froo") zal ik niet snel vergeten. Jouw kritische blik, relativierungsvermogen, onderwijs- én levenservaring hebben veel voor me betekend.

Daphne en Geerte, als postdocs en later UD's zijn jullie een voorbeeld voor me geweest. Daph, het was zo fijn dat jij er altijd was met een luisterend oor en een arm om me heen als dat even nodig was. Er zijn maar weinig mensen die zo oprecht en attent zijn als jij. Dankjewel voor alle onderzoeks-, maar vooral alle levenswijsheden die je met me deelde. Geerte, op onze eerste dag aan de UvA gaf je me een waardevol advies: "Je vindt altijd dat je proefschrift nóg beter kan, maar probeer toch maar los te laten dat het een meesterwerk moet worden." Als loslaten even niet lukte, was er altijd jouw relativering, warmte en aanmoediging (en een huis in Blijdorp! ☺).

Collega's aan de bureaus om me heen werden dierbare vrienden. Lieve eilanders, you mean the world to me! Ik zat dan misschien op een eiland, maar wel mooi met jullie.

Saskia, het lijkt alweer lang geleden dat je geregeld aan het bureau naast me zat. Ik voelde me ontzettend welkom, en jouw vrolijkheid, je verhalen en je gemompel tegen je scherm brachten altijd iets extra's in D8.12. Met jou, Mark en Lucija op de eerste versie van het eiland had ik me geen betere start aan de UvA kunnen wensen!

Magdalena, I'm so happy that you and Carlos came to Amsterdam! I admire how you settled here in the Netherlands, even though winter was coming ;-). I very much enjoyed having you as my new neighbour on the Island. You added a big smile, many expressive gestures, and an occasionally spilled soup to it, as well as your friendship and understanding of how important certain things are in PhD life: the need to express enthusiasm as well as doubts, the "bubble", a fitness ball, a yoga position in the office every now and then, and a couch at crawling distance to crash on after Lucija's defense party.

Lucija, you truly are a unique person in your kindness, honesty, and encouragement on so many levels: research, relationships, rakia... ;-). You always focus on the bright side of things. When you were still at the other side of the island, ever so often you would try to convince us of something (*seriously, guys, listen to this!*), like the best place to buy a bike, even if none of us was in need of a bike at all. But seriously, dear, listen to this: I feel so lucky that we met when I started at UvA, that we became friends, and that you were there – again! – on my first day at the VU.

Monique, jij bewoonde Lucija's bureau na haar vertrek, maar eigenlijk was je natuurlijk al veel eerder een eilander. Onze UvA-expedities gingen vooral richting de chocomel-automaat, maar erbuiten gingen we van picknick naar museum, van Pizzabakkers naar Kriterion, van Tikibad naar schaatsbaan, en van Amsterdam naar Catalunya, alwaar we Catalaanse verkeersborden probeerden te stelen, een reddingsactie uitvoerden, en met weinig succes een veel te grote auto wilden fileparkeren. Naast al die gekkigheid werd je in de afgelopen jaren ook in meer serieuze aangelegenheden een dierbare vriendin: als ik er even doorheen zat, zag jij dat altijd meteen en was je er voor me. Dankjewel voor je vrolijkheid en knuffels (altijd op voorraad!) als ik die nodig had.

En Mark, mijn (wederzijdse) paranimf! Als er niet af en toe nog gepromoveerd werd, wat al regelmatig werd onderbroken door een schop onder het bureau, keken we naar wielrennen of zat ik bij jou achterop de fiets naar bor-

rels, films, feestjes of andere gezelligheid in Amsterdam of Utrecht. De stapel romans die je in mijn UvA-kast achterliet bleef maar groeien, net als het aantal rekeningen van de Pizzabakkers, de gedeelde ervaringen, en de vriendschap. De afgelopen jaren zouden niet hetzelfde zijn geweest zonder jou aan het bureau tegenover me.

Charlotte en Pauline: wat is het fijn dat we elkaar van tijd tot tijd blijven zien, al sinds het begin van onze studietijd in Tilburg. Pauline, dankjewel voor de lieve kaartjes en bloemen die me zo verrassen, de wandelingen en etentjes, en de levenswijsheden. Charlotte, dankjewel voor je hulp bij het coderen van studies, maar vooral voor je belangstelling en onze telefoongesprekken van drie uur, of ik nu in Utrecht, Rotterdam, Den Haag, Duitsland of de VS zat.

Lieve papa en mama, na drie diploma-uitreikingen waarbij jullie al zaten te stralen van trots, is er nu nog de verdediging van mijn proefschrift. Dankzij jullie vertrouwen heb ik steeds mijn eigen weg durven zoeken. Wat ik ook doe en waarheen ik ook ga: jullie hebben daarvoor de basis gelegd. Voor die basis en voor jullie belangstelling en steun ben ik jullie ongelooflijk dankbaar.

Liset, lief schwessie, toen ik aan dit onderzoek begon stond al vast dat jij een van mijn paranimfen zou zijn. Ik keek laatst nog eens naar die allereerste foto van ons samen: ik een paar uur oud, mijn grote zus nieuwsgierig naast me. Dat jij nu naast me staat als ik mijn proefschrift mag verdedigen, betekent zoveel voor me. Of we nu een appartement delen, burens zijn of ietsje verder uit elkaar wonen, jij bent er *áltijd* voor me. Iedereen zou een zus zoals jij moeten hebben.

Lieve Erwin, andere helft van mijn team. We leerden elkaar kennen toen ik net had gehoord dat ik aan dit promotieonderzoek mocht beginnen, en op de dag nadat ik mijn proefschrift verdedig zijn we vijf jaar samen. Met jou aan mijn zijde heb ik in de afgelopen jaren niet alleen kunnen groeien in mijn werk, maar ook in wie ik ben, en zijn we samen gegroeid tot waar we nu zijn. Soms denk ik aan de woorden uit het liedje dat jou herinnert aan onze begindagen: *If it wasn't for you...* Dankjewel, mijn lief, voor je steun, voor je optimisme, voor je liefde, voor alles.